

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о управљању миграцијама садржан је у члану 97. тачка 17. Устава Републике Србије („Службени гласник РС”, број 98/06) према коме Република Србија уређује и обезбеђује друге односе од интереса за Републику Србију, у складу с Уставом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ИЗМЕНА И ДОПУНА ЗАКОНА О УПРАВЉАЊУ МИГРАЦИЈАМА

Законом о управљању миграцијама утврђен је законодавни оквир у области управљања миграцијама Републике Србије и утврђене су надлежности Комесаријата за избеглице и миграције у области управљања миграцијама.

Такође, Законом о управљању миграцијама успостављени су локални савети за миграције као структура која окупља релевантне актере и пружаоце услуга на локалном нивоу. У раду савета учествују представници извршног органа јединице локалне самоуправе (председник општине/градоначелник или члан општинског/градског већа), центра за социјални рад, полицијске управе, службе за запошљавање, повереник и представник општинске, односно градске управе, као и представници установа надлежних за послове здравља и образовања, представник удружења за питања од значаја за област миграција и друга лица која обављају послове од значаја за управљање миграцијама на територији за коју је надлежан. На основу закона у 157 општина и градова образовани су локални савети за миграције у наведеном саставу који имају важну улогу у праћењу и извештавању о миграцијама на њиховим територијама, те као такви предлажу програме, мере и активности у области управљања миграцијама.

С обзиром да су мере популационе политике утврђене на републичком нивоу и по свом карактеру опште и спроводе се јединствено на територији Републике Србије, изменама и допунама Закона о управљању миграцијама надлежност овако развијене мреже локалних савета за миграције проширује се и на праћење, извештавање, предлагање програма, мера и активности од стране локалних савета за миграције и на област популационе политике на нивоу јединица локалне самоуправе. Наиме, ниједна популациона политика, ма колико била развијена, не може одговорити на све потребе и очекивања становништва, нити узети у обзир све специфичности живљења у једној средини, те популациону политику треба допунити мерама органа јединица локалне самоуправе које се финансирају из буџета јединица локалне самоуправе. На овај начин се мере које утврђује и финансира Република Србија проширују и унапређују мерама јединица локалне самоуправе, што обезбеђује доступност свих мера и бољу информисаност грађана о њима и условима за њихово коришћење. У том смислу постојећи савети за миграције постају савети за миграције и популациону политику.

Изменама и допунама закона о управљању миграцијама предвиђено је да се улога локалних савета за миграције, прошири и на популациону политику и да локални савети поред праћења, извештавања и предлагања мера и активности у области управљања миграцијама, извештавају, прате и предлажу мере и активности и у другим областима популационе политике.

Законом о управљању миграцијама, утврђене су надлежности, где Комесаријат за избеглице и миграције обавља стручне и административно – техничке послове за потребе Комисије за нестала лица коју је образовала Влада (у даљем тексту: Комисија), обавља и

одређене послове државне управе који су неопходни за решавање проблематике несталих лица и остваривање права и заштиту интереса чланова породица несталих лица.

Комесаријат води јединствену евиденцију несталих лица у оружаним сукобима и у вези са оружаним сукобима на просторима бивше СФРЈ у периоду од 1991. до 1995. године и Аутономне покрајине Косово и Метохија у периоду од 1998. до 2000. године и издаје потврде о чињеницама из тих евиденција.

Комисија кординира рад надлежних органа и организација у тражењу несталих лица, ексхумација и идентификација, а Комесаријат води евиденцију о ексхумираним, идентификованим и неидентификованим посмртним остацима из појединачних и масовних гробница. Ради се о специфичним активностима на решавању проблематике несталих лица, које су проистекле као последица оружаних сукоба а сам процес је сложен, дуготрајан и захтева висок степен координације свих укључених субјеката (од прикупљања документације, провере и утврђивања стања на локацијама, ексхумације, судско медицинске обраде посмртних остатака и узимање узорака за ДНК анализу, идентификације и примопредаје посмртних остатака породицама или надлежним телима за тражење несталих лица на просторима бивше СФРЈ и Аутономне покрајине Косово и Метохија).

Оружани сукоби на простору бивше СФРЈ и Аутономне покрајине Косово и Метохија одликовали су се тешким, масовним и систематским кршењем међународног хуманитарног права. У овим сукобима регистровани су бројни случајеви киднаповања, нестанака и отмица, као и смртно страдалих лица.

Комплексна ситуација у решавању проблематике несталих лица са којом се суочава Комисија, јер има захтеве за тражење несталих лица према више страна у процесу и обрнуто, намеће потребу за проширењем надлежности на податке који се односе на смртно страдала лица.

Комисија је кроз свој рад, као и активности претходних комисија од 1994. године прикупила и поседује велики број података од значаја за решавање проблематике лица која су нестала у оружаним сукобима на простору бивше СФРЈ, као и Аутономне покрајине Косово и Метохија, али је пракса трагања за несталим лицима потврдила потребу да један орган на јединствен, свеобухватан и детаљан начин води евиденцију како несталих лица, тако и смртно страдалих лица на просторима бивше СФРЈ у периоду од 1991. до 1995. године и конфликту на простору Аутономне покрајине Косово и Метохија у периоду од 1998. до 2000. године.

Лица чији су посмртни остаци идентификовани (на основу ДНК анализе или класичном методом) и предати породицама ради сахране; лица чији су посмртни остаци ради сахране; лица чији су посмртни остаци идентификовани, а није било живих сродника или је породица одбила да их преузме и сахрани, као и лица чији ће случај по наведеном основу бити решен, увешће се у јединствену евиденцију смртно страдалих лица.

Такође, у јединствену евиденцију смртно страдалих лица увешће се и лица која су смртно страдала у оружаним сукобима и у вези са оружаним сукобима на просторима бивше СФРЈ у периоду од 1991. до 1995. године и Аутономне покрајине Косово и Метохија у периоду од 1998. до 2000. године, а која се нису водила у јединственој евиденцији несталих лица.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ПОСЕБНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Уз члан 1.

Чланом 1. Закона уређује се предмет Закона.

Уз члан 2.

У члану 2. став 1. поред основних појмова који се користе у Закону и то: миграција, имиграција, емиграција, управљање миграцијама и јединствен систем додата је тачка 7) у којој је дата дефиниција Популационе политике која гласи: Популациона политика представља скуп мера и активности које држава спроводи у сфери недовољног рађања, смањења смртности и управљања миграцијама. Мере и активности популационе политике су узајамно повезане са економским, социјалним, здравственим и другим политикама државе.

Уз члан 5.

У члану 5. речи: признато право на уточиште, замењене су са речима признат азил што је усклађено са одредбама Закона о азилу и привременој заштити („Службени гласник РС”, број 24/18).

Уз члан 6.

У члану 6. након речи миграцијама додате су речи: и друге области популационе политике, што је у складу са мерама популационе политике на републичком нивоу, а предложеном изменом исто ће бити уређено и на нивоу јединица локалне самоуправе у виду додатних послова у области популационе политике који ће бити додати већ успостављеним Саветима за миграције.

Уз члан 8.

У члану 8. након речи миграцијама додате су речи: и друге области популационе политике, а након речи права, стављена је тачка и брисане су речи у области миграција.

Уз члан 10.

У члану 10. став 1. пре речи миграцијама додата је реч управљања, а након речи миграцијама додате су речи: и из других области популационе политике.

У члану 10. став 2. измењен је тако да гласи; Комесаријат обавља послове који се односе на утврђивање, предлагање и предузимање мера за: интеграцију лица којима је одлуком надлежног органа одобрен азил у Републици Србији, реинтеграцију повратника по основу споразума о реадмисији, побољшање услова живота интерно расељених лица, збрињавање странаца који илегално бораве на територији Републике Србије, подршку добровољног повратка странаца који илегално бораве на територији Републике Србије у земљу њиховог порекла. У наведеном члану врши се правно-техничко прецизирање одредбе ускладу са одредбама Закона о азилу и привременој заштити.

У члану 10. став 3. после речи управљање миграцијама додате су речи и послове у другим областима популационе политике, а после речи миграциона питања додате су речи и питања из других области популационе политике.

У члану 10. став 4. измењен је тако да гласи; Комесаријат обавља стручне и административно-техничке послове за потребе комисије за нестала лица коју образује Влада, и води јединствене евиденције о: несталим лицима о којима породица нема никаквих вести и/или су пријављена на основу поузданих информација као нестала лица услед оружаних сукоба или у вези са оружаним сукобима који су се десили на простору бивше СФРЈ у периоду од 1991. до 1995. године и Аутономне покрајине Косово и Метохија у периоду од 1998. до 2000. године; смртно страдалим лицима о којима постоје поуздани подаци о смртном страдању услед оружаних сукоба или у вези са оружаним сукобима који су се десили на подручју бивше СФРЈ у периоду од 1991. до 1995. године и Аутономне покрајине Косово и Метохија у периоду од 1998. до 2000. године; ексхумираним посмртним остацима из појединачних и масовних гробница; идентификованим посмртним остацима из појединачних и масовних гробница и неидентификованим посмртним остацима.

У члану 10. додаје се став 5. који гласи; Комесаријат за избеглице и миграције, у сврху обављања послова утврђених овим законом, а у складу са законом који уређује

заштиту података о личности, може да прикупља и обрађује податке о несталим и смртно страдалим лицима и о томе води јединствене евиденције чији се подаци трајно чувају и које садрже следеће податке:

- 1) Јединствена евиденција о несталим лицима (редни број, презиме, име оца, име мајке, име, јмбг, пол, брачни статус, датум рођења, место рођења, општина рођења, држава рођења, адреса пребивалишта, држава пребивалишта, датум нестанка, место нестанка, регион нестанка, нестало са, околности нестанка, да ли је лице боравило у затвору, назив затвора, период боравка у затвору, место укопа, број на надгробном обележју, статус несталог лица, статус случаја, извор информација, случај пријављен црвеном крсту, референтни узорак за методу днк анализе, презиме и име тражиоца, сродство са несталим лицем, адреса боравишта/пребивалишта, контакт телефон, остали сродници, напомена, прилог);
- 2) Јединствена евиденција о ексхумираним посмртним остацима из појединачних и масовних гробница (редни број, надлежни орган, број наредбе за ексхумацију, датум ексхумације, место ексхумације, ознака случаја, опис посмртних остатака, стање зубала, посебне карактеристике, одећа, обућа, предмети, обдукција, начин сахрањивања, напомена, прилог);
- 3) Јединствена евиденција о идентификованим посмртним остацима из појединачних и масовних гробница (редни број, надлежна институција, број записника о идентификацији, датум идентификације, место идентификације, ознака случаја, презиме, име оца, име мајке, име, јмбг, датум рођења, место рођења, време смрти, место смрти, датум проналаска посмртних остатака, место проналаска посмртних остатака, датум пријема посмртних остатака у надлежну институцију, начин идентификације, датум извештаја анализе днк, датум коначне идентификације, место коначне идентификације, датум предаје посмртних остатака, место предаје посмртних остатака, датум преузимања посмртних остатака, место преузимања посмртних остатака, надлежно тело које је предало посмртне остатке ради коначне идентификације, надлежно тело или лице које је преузело посмртне остатке након коначне идентификације, датум сахране, место сахране, држава, напомена, прилог);
- 4) Јединствена евиденција о неидентификованим посмртним остацима (редни број, датум ексхумације, место ексхумације, број обдукције, ознака случаја, опис посмртних остатака, стање зубала, посебне карактеристике, одећа, обућа, предмети, начин похрањивања посмртних остатака, датум похрањивања посмртних остатака, место похрањивања посмртних остатака, напомена, прилог);
- 5) Јединствена евиденција о смртно страдалим лицима (редни број, презиме, име оца, име мајке, име, јмбг, пол, брачни статус, датум рођења, место рођења, општина рођења, држава рођења, адреса пребивалишта, држава пребивалишта, датум нестанка/страдања, место нестанка/страдања, регион нестанка/страдања, нестало/страдао са, околности нестанка/страдања, да ли је лице боравило у затвору, назив затвора, период боравка у затвору, место укопа, број на надгробном обележју, статус несталог лица/страдалог лица, статус случаја, извор информација, случај пријављен црвеном крсту, узорак за анализу днк методе, презиме и име тражиоца/члана породице страдалог лица, сродство са несталим/страдалим лицем, адреса боравишта/пребивалишта, контакт телефон, остали сродници, напомена, прилог).

У члану 10. додаје се став 6. који гласи; Комесаријат издаје потврде о чињеницама о којима води службене евиденције; врши исплату трошкова ексхумације, идентификације, погребне опреме и превоза посмртних остатака идентификованих лица до места сахране у Републици Србији, односно до границе - уколико се ради о прекограничном преносу посмртних остатака, трошкова услуга експерата судске медицине или тимова експерата одговарајућих установа за судску медицину, ангажованих за потребе рада комисије за нестала лица; врши исплату једнократне новчане помоћи за

трошкове сахране идентификованих посмртних остатака у висини накнаде погребних трошкова утврђене законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање; врши исплату накнада за рад председника, чланова и лица стално ангажованих у раду комисије за нестала лица, чија се висина утврђује посебним актом владе, додељује средства за финансирање програма удружења породица несталих лица у складу с прописима којима се уређује финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења.

Члан 10. став 5. постаје став 7. и исти се мења и гласи; Начин вођења евиденција из става 5. овог члана прописује Комесаријат. У наведеном члану брисана је реч садржај, с обзиром да ће садржај евиденција бити утврђен законом.

Уз члан 11.

У члани 11. став 2. после речи миграција додају се речи: и популационе политике.

Наслов Савет за миграције, мења се тако да гласи: Савет за миграције и популациону политику

Уз члан 12.

У члану 12. став 1. после речи управљањем миграцијама додају се речи: и популационом политиком, а после речи савет за миграције додају се речи: и популациону политику. А уместо у даљем тексту: Савет за миграције, треба да стоји: у даљем тексту: Савет.

У члану 12. став 2. после речи Савет, бришу се речи за миграције, а после речи миграцијама додају се речи: и другим областима популационе политике. Такође у истом ставу додати су послови Савета и то; израду годишњег извештаја о демографској слици на територији јединице локалне самоуправе; предлагање програма, мера и годишњег плана активности у вези са популационом политиком, са потребним средствима за његово спровођење, а који надлежни орган на територији јединице локалне самоуправе усваја истовремено са уважањем одлуке о буџету јединице локалне самоуправе којом се обезбеђују средства за његову реализацију.

У члану 12. став 3. измењен је тако да гласи; Савет, чији се састав уређује актом о његовом образовању, по правилу чине представници извршног органа јединице локалне самоуправе (председник општине/градоначелник или члан општинског/градског већа), центра за социјални рад, полицијске управе, службе за запошљавање, повереник и службеник општинске, односно градске управе у чијем делокругу послова су послови из области демографије. Административне, стручне и друге послове за савет у јединицама локалне самоуправе обавља повереник.

У члану 12. став 5. након речи Савет, бришу се речи за миграције, на захтев Комесаријата, а додају речи: најмање једанпут годишње, а на захтев Комесаријата и чешће, а након речи миграцијама додају се речи: и из других области популационе политике.

Уз члан 13.

У члану 13. став 1. после речи миграцијама додате су речи: и другим областима популационе политике.

У члану 13. додат је став 2. који гласи: Обука и оспособљавање лица из става 1. овог члана обавља се у центру за обуку који је у саставу Комесаријата. Руководилац Комесаријата руководи центром за обуку и својим актом уређује унутрашњу организацију и систематизацију радних места у центру за обуку, а став 2. и 3. овог закона постају став 3. и 4.

Наслов Интеграција лица којима је признато право на уточиште, мења се тако да гласи: Интеграција лица којима је признато право на азил

Уз члан 16.

У члану 16. став 1. реч: уточиште, замењена је са речи азил што је усклађено са одредбама Закона о азилу и привременој заштити („Службени гласник РС”, број 24/18).

Уз члан 19.

У члану 19. став 1. реч нумеричких, замењена је са речи: псеудонимизираних, што је усклађено са одредбама Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС”, број 87/18).

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије.